

وزارت ورزش و جوانان

دبیرخانه شورای راهبردی

پیش‌نویس

نظام‌نامه جامع فرهنگی ورزش کشور

(نسخه پیشنهادی)

اسفندماه ۱۳۹۳

چکیده گزارش روند تدوین و تصویب پیش‌نویس
نظام‌نامه جامع فرهنگی ورزش کشور

تاریخ	مراحل	
۹۳/۸/۳۰ لغایت ۹۳/۷/۱	تدوین پیش‌نویس نظام‌نامه جامع فرهنگی توسط کارگروه تخصصی	۱
۹۳/۱۰/۱ لغایت ۹۳/۹/۱	ارسال پیش‌نویس جهت اعلام نظر ادارات کل استان‌ها، رؤسای فدراسیون‌های ورزشی و اعضای شوراهای راهبردی استان‌های سراسر کشور	۲
۹۳/۱۰/۱۴ لغایت ۹۳/۱۰/۲	اصلاح دیدگاه‌ها و نظرات دریافت شده در متن پیش‌نویس	۳
۹۳/۱۰/۱۵	طرح در کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی	۴
۹۳/۱۱/۱۵ لغایت ۹۳/۱۰/۱۶	ارسال پیش‌نویس جهت بررسی اعضای کمیسیون فرهنگی و دریافت نظرات ایشان	۵
۹۳/۱۱/۲۶ لغایت ۹۳/۱۱/۱۶	اصلاح دیدگاه‌ها و نظرات دریافت شده در متن پیش‌نویس	۶
۹۳/۱۱/۲۷	بررسی مجدد نظرات و دیدگاه‌های دریافت شده در کمیسیون فرهنگی	۷
۹۳/۱۲/۲	بررسی نظام‌نامه در کمیته پنج نفره نمایندگان اعضای کمیسیون فرهنگی	۸
۹۳/۱۲/۱۸ لغایت ۹۳/۱۲/۳	اصلاح دیدگاه‌ها و نظرات دریافت شده در متن پیش‌نویس	۹
۹۳/۱۲/۲۰	بررسی و تصویب نهایی نظام‌نامه در کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی	۱۰
۱۲۵۰ نفر ساعت	مجموع نفر ساعت صرف شده برای تدوین نظام‌نامه	

مقدمه

برنامه‌ریزی و راهبری فرهنگی ورزش کشور منطبق با ارزش‌های دینی، ملی و انقلابی و صیانت از ارزش‌های فرهنگی و هویتی و ارتقای آن از طریق ورزش از وظایف اساسی وزارت ورزش و جوانان محسوب می‌شود. در اجرای بند ۲ وظایف کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی مصوب ۸۷/۱۰/۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر تنظیم نظام‌نامه جامع فرهنگی ورزش کشور، وزارت ورزش و جوانان به عنوان نهاد متولی ورزش کشور به منظور ساماندهی و نظام‌بخشی به جایگاه فرهنگی سازمان‌ها و نهادهای ورزشی و در جهت تحقق شعار «ورزش پاک، معنوی و معرفتی»، نظام‌نامه حاضر را تدوین و ارایه می‌نماید.

«نظام‌نامه جامع فرهنگی ورزش کشور» مبتنی بر رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) و منویات مقام معظم رهبری و بر اساس سیاست‌ها و اولویت‌های فرهنگی تربیت بدنی مصوب ۸۴/۴/۲۱ و آیین‌نامه کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی و به منظور تعیین مبانی، اصول، اهداف، انتظارات، و ارکان اجرایی مرتبط با آن تدوین شده است. بر این اساس کلیه سازمان‌ها و نهادهای ورزشی کشور موظفند زمینه‌های اجرا، نظارت و پیگیری مفاد این نظام‌نامه را فراهم سازند.

اسناد بالادستی

- سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران
- رهنمودهای حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در حوزه ورزش
- سیاست‌ها و اولویت‌های فرهنگی سازمان تربیت‌بدنی، مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۸۴/۴/۲۱)
- آیین‌نامه کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی، مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۸۷/۱۰/۳)
- سیاست‌های فرهنگی - اجتماعی ورزش زنان کشور، مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۷۶/۹/۴)
- سند نقشه مهندسی فرهنگی کشور، مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی (۹۲/۶/۳)

فصل اول: کلیات

ماده ۱- هدف کلان

نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور، سندی است که اصول، اهداف، مسئولیت‌ها، و شاخص‌های ارزیابی را به منظور ایجاد گفتمان فراگیر فرهنگی نهادهای ورزشی کشور و اجرای مطلوب طرح‌ها و فعالیت‌های ورزشی تبیین کرده و ارکان اجرایی فرهنگی ورزش را تعیین و معرفی می‌نماید.

ماده ۲- مجریان و مخاطبان نظام‌نامه

الف) مجریان: وزارت ورزش و جوانان به عنوان متولی ورزش کشور و کلیه سازمان‌ها و نهادهای رسمی ورزشی شامل فدراسیون‌ها، باشگاه‌های ورزشی، کمیته ملی المپیک، کمیته ملی پارالمپیک و همچنین مدیران سایر نهادها و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با ورزش بویژه نهادها و سازمان مورد اشاره در مصوبه ۸۷/۱۰/۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی)، مجری نظام‌نامه حاضر محسوب می‌شوند. مجریان نظام‌نامه باید نقش اساسی خود را در هدایت و راهبری، نظارت و حمایت از برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی و ورزشی ایفا نمایند.

ب) مخاطبان: تمامی دست‌اندرکاران و افراد مؤثر در جامعه ورزش شامل:

۱) مدیران وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک، کمیته ملی پارالمپیک، فدراسیون‌های ورزشی، باشگاه‌های ورزشی، و سایر نهادهای و دستگاه‌های اجرایی

۲) کارکنان و اعضای بدنه اجرایی ورزش و همه کسانی که فعالیت‌ها را در ورزش کشور به عهده دارند.

- ۳) ورزشکاران، مربیان، سرپرستان، کادر اجرایی تیم‌های ورزشی، مسئولین مسابقات، داوران، تماشاگران و کلیه دست-اندرکارانی که در رویدادهای ورزشی شرکت می‌کنند.
- ۴) اهالی رسانه‌های ورزشی
- ۵) سازمان‌های مردم نهاد مرتبط با ورزش
- ۶) سایر افراد مؤثر در حوزه ورزش که مشمول این نظام‌نامه می‌شوند.

ماده ۳- رویکردها^۱

- ضرورت توجه به همه ابعاد تهذیب و تربیت ورزشی
- ضرورت توجه به صدور انقلاب از طریق ورزشکاران
- ضرورت پاک بودن محیط ورزش و مقابله با انواع آسیب‌ها و عوامل تهدیدکننده ورزش و ورزشکاران
- زنده نگه داشتن شعائر دینی و معنوی در میدان‌های ملی و بین‌المللی توسط ورزشکاران قهرمان
- حضور بانوان و دختران ورزشکار با رعایت حجاب شرعی در میادین ورزشی ملی و بین‌المللی
- حضور جانبازان و معلولان در عرصه ملی و بین‌المللی ورزش به عنوان نمادهای صبر، ایثار و مقاومت
- دوری رسانه‌ها از تخریب فضای ورزشی کشور
- دوری ورزشکاران از غرور و صفات ناپسند
- توجه به ورزش همگانی و منوط بودن پیشرفت یک کشور به نیروی انسانی سالم، عالم، با همت و دیندار
- اولویت‌بندی و سرمایه‌گذاری بر روی رشته‌های ورزشی دارای ریشه‌های تاریخی و فرهنگی
- تبلیغ جهانی ارزش‌ها و صفات برجسته ملت ایران از طریق حضور ورزشکاران در میدان‌های بین‌المللی با حفظ اخلاق، روحیه جوانمردی و رعایت جوانب شرعی

ماده ۴- اصول

- متولیان و مخاطبان این نظام‌نامه، بویژه مدیران ورزشی کشور، باید خود را پایبند و متعهد به رعایت اصول زیر بدانند:
- ۱- اصل دین‌مداری: مبانی، ارزش‌ها، اخلاق و احکام اسلامی باید بر تمامی شئون ورزش اعم از مدیریت، آموزش‌ها، خدمات ورزشی، و رویدادهای ورزشی کشور حاکم باشد.
  - ۲- اصل اخلاق: کلیه فعالیت‌ها، برنامه‌ها و خدمات ورزش کشور باید با ارزش‌های اخلاقی جامعه منطبق باشد.
  - ۳- اصل عدالت: باید زمینه استفاده همگان از فرصت‌ها، امکانات و خدمات حوزه ورزش متناسب با استعدادها، نیازها و ظرفیت‌ها در همه عرصه‌ها و سطوح فراهم شود.
  - ۴- اصل تعاون: کلیه نهادهای ورزشی کشور باید زمینه‌ساز و حامی مشارکت حداکثری مردم در فعالیت‌های فرهنگی مرتبط با ورزش باشند.
  - ۵- اصل جامعیت: اقدامات و فعالیت‌های فرهنگی باید دربرگیرنده تمامی ابعاد، سطوح، لایه‌ها، رده‌ها، مراحل و ارکان ورزش کشور باشد.
  - ۶- اصل انسجام: فعالیت‌ها، برنامه‌ها و خدمات فرهنگی ورزش کشور باید برخوردار از نظم، جهت‌گیری، سازگاری و هم‌افزایی درونی و بیرونی باشند.
  - ۷- اصل توجه به ارزش‌های ملی: در کلیه فعالیت‌ها، برنامه‌ها و خدمات فرهنگی ورزش کشور باید ارزش‌های ملی مورد توجه قرار گیرند.

^۱- برگرفته از فرمایشات حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری

- ۸- اصل تعامل مؤثر: تعامل و تبادل فرهنگی وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون‌ها و باشگاه‌های ورزشی با سایر دستگاه‌های مسئول باید مؤثر و تعالی‌بخش باشد.
- ۹- اصل اثربخشی: کلیه برنامه‌ها و اقدامات ورزشی باید توانمندی عینیت بخشیدن به اهداف مطلوب فرهنگی را با توجه به منابع و امکانات تخصیص یافته داشته باشند.
- ۱۰- اصل خلاقیت و نوآوری: برای شکوفایی و تعالی فرهنگ ورزش کشور، باید راه‌های نو و مؤثر ابداع و به‌کار گرفته شود.
- ۱۱- اصل تأمین منابع و هدایت سرمایه‌ها: تأمین سرمایه‌های مادی و انسانی مورد نیاز برای ورزش کشور باید با رویکرد فرهنگی صورت گیرد.
- ۱۲- اصل اعتدال: دوری از تحجر، جزم‌اندیشی و تعصب بی‌جا، شعارزدگی، سطحی‌گرایی و ظاهرگرایی، عوام‌زدگی و خرافه‌گرایی در ورزش ضروری است.
- ۱۳- اصل آموزش: آموزش دارای نقشی اساسی در ارتقاء دانش و سرمایه فرهنگی بوده و از این‌رو باید به‌طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

فصل دوم: راهبردها، مسئولیت‌ها و انتظارات

ماده ۵- راهبردها

- ۱- تقویت هویت ایرانی-اسلامی جامعه ورزش
- ۲- نهادینه‌سازی فرهنگ در مدیریت ورزش کشور
- ۳- بهبود سبک زندگی ایرانی-اسلامی جامعه ورزش
- ۴- ارتقاء تعاملات اجتماعی جامعه ورزش
- ۵- ارتقاء دانش فرهنگی جامعه ورزش
- ۶- ترویج اخلاق و منش پهلوانی
- ۷- ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت
- ۸- بهبود دیپلماسی عمومی و تعاملات بین فرهنگی ورزش
- ۹- ارتقاء فرهنگی حوزه‌های اقتصادی ورزش
- ۱۰- بهبود و ارتقاء ظرفیت‌های فرهنگی رسانه‌های ورزشی
- ۱۱- ترویج فرهنگ عفاف و پابندی به ارزش‌ها در ورزش بانوان
- ۱۲- تقویت نقش جامعه ورزش در حفظ محیط زیست
- ۱۳- توسعه ظرفیت‌های هنری ورزش

ماده ۶- مسئولیت‌ها و انتظارات

راهبرد ۱: تقویت هویت ایرانی-اسلامی جامعه ورزش

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- باورهای مخاطبان نسبت به ارزش‌های اسلامی، انقلابی را تقویت نمایند.
- ۲- نسبت به انجام فرایض دینی مخاطبان در محیط‌های ورزشی حساس و پاسخگو باشند.
- ۳- باورهای مخاطبان نسبت به سرود و پرچم جمهوری اسلامی ایران را تقویت کنند.
- ۴- نسبت به آشناسازی مخاطبان با فرهنگ و میراث فرهنگی کشور اقدام کنند.
- ۵- از مضامین، پیام‌ها و نمادهای هویت ایرانی-اسلامی در میادین و اماکن ورزشی استفاده کنند.

- ۶- از سبک معماری و نمادهای ایرانی- اسلامی در طراحی و ساخت اماکن ورزشی استفاده کنند.
- ۷- زمینه گرمی‌داشت مناسب‌های ملی و مذهبی را به صورت مستمر فراهم نمایند.

راهبرد ۲: نهادینه‌سازی فرهنگ در مدیریت ورزش کشور

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- آگاهی مدیران را نسبت به مضامین فرهنگ، فرهنگ اسلامی، مدیریت فرهنگی و مدیریت جهادی افزایش دهند.
- ۲- در کلیه برنامه‌ریزی‌های راهبردی و عملیاتی خود به سیاست‌های کلان فرهنگی کشور توجه نمایند.
- ۳- در کلیه تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خود به مضامین و اصول فرهنگی توجه نمایند.
- ۴- از نخبگان و متخصصان فرهنگی در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خود استفاده نمایند.
- ۵- در بکارگیری منابع انسانی بویژه در مسئولیت‌ها و پست‌های مدیریتی به تعهد و پایبندی افراد به اصول فرهنگی توجه نمایند.
- ۶- در بکارگیری مربیان و دست‌اندرکاران تیم‌ها بویژه تیم‌های ملی و پایه به تعهد و پایبندی افراد به اصول فرهنگی توجه نمایند.
- ۷- در برگزاری رویدادهای ورزشی، لیگ‌ها و مسابقات داخلی به مضامین و اصول فرهنگی توجه نمایند.
- ۸- برای کلیه اقدامات و فعالیت‌های جاری خود الزامات پیوست فرهنگی را مورد توجه قرار داده و رعایت نمایند.

راهبرد ۳: بهبود سبک زندگی ایرانی- اسلامی جامعه ورزش

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- به ارتقاء آگاهی‌های دینی مخاطبان توجه نمایند.
- ۲- به ارتقاء سبک زندگی ایرانی- اسلامی مخاطبان از طریق آموزش مهارت‌های زندگی توجه نمایند.
- ۳- به کمیت و کیفیت مصرف رسانه‌ای مخاطبان بویژه در فضای مجازی توجه کنند.
- ۴- به اوقات فراغت مخاطبان و غنی‌سازی فرهنگی آن توجه کنند.
- ۵- نسبت به ارائه خدمات مشاوره به مخاطبان اقدام نمایند.

راهبرد ۴: ارتقاء تعاملات اجتماعی جامعه ورزش

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- اعتماد عمومی مردم را نسبت به ورزش تقویت کنند.
- ۲- به فعالیت‌های تبلیغی و ترویجی در مراسم‌ها و مناسبت‌های اسلامی، ایرانی و ورزشی توجه کنند.
- ۳- مشارکت مخاطبان و اهالی ورزش در امور خیریه و فعالیت‌های عام‌المنفعه را افزایش دهند.
- ۴- مشارکت مخاطبان و اهالی ورزش در رویدادهای غیر ورزشی اعم از فرهنگی، سیاسی و اجتماعی را افزایش دهند.
- ۵- بسترها و ساز و کارهای لازم برای حضور خانواده‌ها در میادین ورزشی را در چارچوب ضوابط، مقررات و رعایت ارزش‌های فرهنگی فراهم نمایند.
- ۶- به تأمین شایسته نیازهای رفاهی، خدماتی و بهداشتی تماشاگران در رویدادهای ورزشی اقدام کنند.
- ۷- ورزشکارانی که از نظر فرهنگی الگو هستند را مورد حمایت مادی و معنوی لازم قرار دهند.
- ۸- پیشکسوتان ورزش را مورد پاس‌داشت و توجه مستمر قرار دهند.
- ۹- نسبت به ایجاد و نگهداشت موزه‌های ورزشی و اسناد تاریخی اقدام کنند.
- ۱۰- مشارکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های فرهنگی حوزه ورزش را مورد توجه قرار دهند.

- ۱۱- تعداد و میزان مشارکت سازمان‌های مردم نهاد حوزه «فرهنگ ورزش» را افزایش و ارتقاء بخشند.
- ۱۲- میزان مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های فرهنگی سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها را تقویت کنند.
- ۱۳- نسبت به شناسایی و پرورش استعداد‌های فرهنگی و هنری ورزشکاران اقدام کنند.

راهبرد ۵: ارتقاء دانش فرهنگی جامعه ورزش

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- از انتشار آثار و کتب فرهنگی مرتبط با ورزش حمایت نمایند.
- ۲- از انجام طرح‌ها و پژوهش‌های مرتبط با فرهنگ ورزش حمایت نمایند.
- ۳- کمیت و کیفیت برنامه‌های آموزش فرهنگی ویژه مخاطبان را افزایش دهند.
- ۴- کلیه افراد اعزامی به رویدادهای برون مرزی را تحت آموزش‌های فرهنگی و توجیهی قرار دهند.
- ۵- نسبت به برگزاری همایش‌های تخصصی ارتقاء دانش و مهارت‌های فرهنگی مخاطبان اقدام نمایند.

راهبرد ۶: ترویج اخلاق و منش پهلوانی

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- ارزش‌های اخلاق ورزشی را به طور مستمر تبلیغ و ترویج نمایند.^۱
- ۲- نسبت به آموزش اصول اخلاق حرفه‌ای به مخاطبان اقدام نمایند.^۲
- ۳- نسبت به آموزش و ترویج مرام پهلوانی اقدام نمایند.^۳
- ۴- نسبت به احیا و معرفی شخصیت پهلوانان ملی و مذهبی اقدام نمایند.
- ۵- نسبت به معرفی و تقدیر از الگوهای اخلاقی اقدام نمایند.
- ۶- در قرارداد ورزشکاران، مربیان و سایرین به اصول و مسئولیت‌های اخلاقی افراد توجه کرده و به آن‌ها نیز اشاره کنند.
- ۷- زمینه کاهش جرایم حقوقی و انضباطی ناشی از رفتارهای غیر اخلاقی مخاطبان در محیط‌های ورزشی را فراهم نمایند.

راهبرد ۷: ترویج فرهنگ جهاد، ایثار و شهادت

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- نسبت به حفظ و پاسداری از ارزش‌های دوران هشت سال دفاع مقدس و بویژه زنده نگه داشتن یاد و نام شهدای ورزشکار اقدام کنند.
- ۲- جایگاه الگویی قهرمانان شاهد و ایثارگر را در رسانه‌ها و مجامع مردمی ارتقاء دهند.
- ۳- در نام‌گذاری اماکن ورزشی، نام و یاد شهیدان و ایثارگران را مورد توجه قرار دهند.
- ۴- در رویدادهای ورزشی، زمینه گرمی‌داشت نام و یاد شهیدان و ایثارگران را فراهم نمایند.
- ۵- زمینه مشارکت ورزشکاران جانباز، شاهد و ایثارگر را در تعاملات فرهنگی ملی و بین‌المللی فراهم نمایند.
- ۶- از سازمان‌های مروج فرهنگ جهاد، ایثار و شهادت در حوزه ورزش حمایت نمایند.

۱- ارزش‌های اخلاقی در نظام‌نامه اخلاق حرفه‌ای ورزش کشور تبیین شده است.

۲- اصول اخلاق حرفه‌ای در نظام‌نامه اخلاق حرفه‌ای ورزش کشور تبیین شده است.

۳- اصول مرام پهلوانی توسط فدراسیون پهلوانی و زورخانه‌ای جمهوری اسلامی ایران تبیین شده است.

راهبرد ۸: بهبود دیپلماسی عمومی و تعاملات بین‌فرهنگی ورزش

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- نسبت به ترویج نگرش صلح و جهان‌عاری از خشونت از طریق ورزش تلاش کنند.
- ۲- نسبت به معرفی و حمایت از سفیران فرهنگی ورزش اقدام نمایند.
- ۳- نسبت به پیش‌بینی و اجرای برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی در اردوهای تدارکاتی ورزشکاران و مسابقات بین‌المللی و برون-مرزی اقدام کنند.
- ۴- در میزبانی رویدادهای ورزشی بین‌المللی، برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی را مورد توجه قرار دهند.
- ۵- از اقدامات فرهنگی صاحبان کرسی‌های بین‌المللی حمایت کنند.
- ۶- نسبت به تقویت ارتباطات و تعاملات فرهنگی با مراکز ملی و بین‌المللی اقدام کنند.
- ۷- در رویدادهای ورزشی بین‌المللی، سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران را مورد توجه قرار دهند.

راهبرد ۹: ارتقاء فرهنگی حوزه‌های اقتصادی ورزش

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- آگاهی و تمایل استفاده مخاطبان از تولیدات ملی و کالاهای ورزشی داخلی را افزایش دهند.
- ۲- نسبت به ترویج فرهنگ وقف تلاش کرده و از ظرفیت خیرین در برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی استفاده کنند.
- ۳- نسبت به آموزش علمی و عملی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی به مخاطبان اقدام کنند.
- ۴- از ظرفیت داوطلبان در برنامه‌ها و رویدادهای ورزشی استفاده کنند.
- ۵- در قرارداد ورزشکاران، مربیان و سایر دست‌اندرکاران حوزه ورزش به میانگین سطح درآمد ملی توجه کنند.
- ۶- محیط‌های ورزشی را از تخلفات و مفسد مالی پاکیزه نگهدارند.

راهبرد ۱۰: بهبود و ارتقاء ظرفیت‌های فرهنگی رسانه‌های ورزشی

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- ارتباط و تعامل نهادینه با رسانه‌های گروهی به ویژه رسانه ملی را مورد توجه قرار دهند.
- ۲- سواد رسانه‌ای مخاطبان را ارتقاء دهند.
- ۳- کمیت و کیفیت سایت‌ها، وبلاگ‌ها و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی مرتبط با بخش‌های اجرایی و مدیریتی ورزش را ارتقاء بخشند.
- ۴- کمیت و کیفیت تولید فیلم، عکس و نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای فرهنگی مرتبط با ورزش را ارتقاء بخشند.
- ۵- رویکرد فرهنگی محتوای رسانه‌های ورزشی را افزایش دهند.
- ۶- نسبت به اطلاع‌رسانی به موقع برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی اقدام نمایند.
- ۷- از فناوری‌های ارتباطی بویژه فناوری‌های فضای مجازی در جهت گسترش و تقویت ارتباط با مخاطبان استفاده کنند.
- ۸- جایگاه الگویی قهرمانان ورزشی در رسانه‌ها را ارتقاء دهند.

راهبرد ۱۱: ترویج فرهنگ عفاف و پابندی به ارزش‌ها در ورزش بانوان

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- پوشش اسلامی بانوان در رویدادهای ورزشی را با تأکید بر حجاب برتر مورد توجه قرار دهند.
- ۲- زمینه معرفی الگوهای شایسته از ورزش بانوان به کشور و سایر جوامع اسلامی را فراهم نمایند.
- ۳- زمینه گسترش خدمات فرهنگی مورد نیاز بانوان در ورزش را فراهم نمایند.
- ۴- بانوان ورزشکار محجبه را مورد حمایت و تکریم قرار دهند.

راهبرد ۱۲: تقویت نقش جامعه ورزش در حفظ محیط زیست

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- سطح آگاهی و ادراک مخاطبان نسبت به محیط زیست را ارتقاء بخشند.
- ۲- از تخریب گیاهان در کلیه محیط‌های ورزشی اجتناب کرده و نسبت به افزایش فضای سبز در این محیط‌ها اقدام کنند.
- ۳- از آلوده ساختن زمین، آب و هوا در کلیه محیط‌های ورزشی اجتناب کنند.
- ۴- در ساخت و ساز اماکن ورزشی، تنوع زیستی، اصول محیط زیستی، اکوسیستم منطقه جغرافیایی و بهینه‌سازی مصرف انرژی را مورد توجه قرار دهند.
- ۵- قبل از برگزاری رویدادهای ورزشی در مناطق طبیعی و کوهستانی، اکوسیستم منطقه مورد نظر را مورد ارزیابی قرار دهند.

راهبرد ۱۳: توسعه ظرفیت‌های هنری ورزش

مجریان نظام‌نامه موظفند:

- ۱- از ظرفیت‌های هنری در بازنمایی افتخارات ورزشکاران و ارتقاء حس غرور ملی استفاده کنند.
- ۲- نسبت به ایجاد تعامل با هنرمندان در زمینه تولید آثار و محصولات فرهنگی هنری مرتبط با ورزش اقدام کنند.
- ۳- از ظرفیت‌های هنری در طراحی و زیباسازی اماکن ورزشی استفاده کنند.
- ۴- از ظرفیت‌های هنری در طراحی و تولید البسه ورزشی بویژه در تیم‌های ملی استفاده کنند.
- ۵- از ظرفیت‌های هنری در ساخت سرودهای ملی، ورزشی و شعارهای تماشاگران استفاده کنند.
- ۶- آثار فرهنگی هنری کشور را از طریق فرصت‌های موجود در ورزش معرفی نمایند.

فصل سوم: اجرای نظام‌نامه

ماده ۷- ارکان اجرایی نظام‌نامه

ارکان اجرایی نظام‌نامه عبارتند از:

- کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی (ورزش) کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی)
- شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان
- کمیته فرهنگی در فدراسیون‌های ورزشی
- کمیسیون فرهنگی (اخلاق) در کمیته ملی المپیک
- کمیسیون فرهنگی در کمیته ملی پارالمپیک
- کمیته فرهنگی در باشگاه‌های فرهنگی ورزشی (ورزش قهرمانی)
- کمیته فرهنگی در سایر سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با ورزش

ماده ۸- کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی (ورزش) کشور

کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی (ورزش) کشور بر اساس مصوبه پانصد و شصت و پنجمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۳ تشکیل می‌شود. اعضای این کمیسیون عبارتند از:

- وزیر ورزش و جوانان (رییس کمیسیون)
- معاون فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان (نایب رییس کمیسیون)
- دبیر شورا به انتخاب وزیر ورزش و جوانان
- نماینده دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی
- نماینده کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی
- نماینده سازمان تبلیغات اسلامی
- نماینده وزیر کشور
- نماینده وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
- نماینده وزیر آموزش و پرورش
- نماینده وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
- نماینده رییس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
- معاون ورزش بانوان وزارت ورزش و جوانان
- نماینده رییس دانشگاه آزاد اسلامی
- نماینده بنیاد شهید و امور ایثارگران
- نماینده ورزش نیروهای مسلح به انتخاب ستاد کل نیروهای مسلح
- رییس کمیته ملی المپیک
- رییس کمیته ملی پارالمپیک
- رییس سازمان بسیج ورزشکاران
- دو نفر از صاحب نظران فرهنگی حوزه ورزش به انتخاب وزیر ورزش و جوانان

ماده ۹- وظایف کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی (ورزش) کشور

وظایف کمیسیون عبارتند از:

- ۱- ترویج و بکارگیری نظرات و دیدگاه‌های حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری درباره ابعاد فرهنگی تربیت بدنی
- ۲- تهیه طرح و نظام‌نامه جامع فرهنگی تربیت بدنی در راستای تحقق سند چشم‌انداز و ارایه به شورای عالی برای تصویب نهائی
- ۳- ترویج رویکردهای فرهنگی سازنده برای فعالیتهای رسانه‌ای در حوزه تربیت بدنی
- ۴- تدوین شاخص‌های خرد و کلان ارزیابی تربیت بدنی و امور فرهنگی ورزش با همکاری هیأت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۵- پیشنهاد راهکارهای توسعه آموزش و پژوهش‌های فرهنگی در ورزش کشور و ارائه به مراجع ذیربط برای تصویب
- ۶- تقویت و ترویج ارزش‌های اسلامی و فرهنگی در ورزش بانوان در چارچوب نقشه مهندسی فرهنگی کشور
- ۷- شناخت و معرفی ورزش‌ها و بازی‌های ملی و بومی ایران و فعالیت برای جهانی‌سازی آن
- ۸- عملیاتی نمودن سیاست‌های فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در جامعه ورزشی کشور
- ۹- اطلاع‌رسانی فعال و مناسب از فعالیتهای کمیسیون در قالب‌های گوناگون از جمله انتشار کتب، جزوات، نشریات
- ۱۰- فراهم نمودن زمینه‌های تشویق، تجلیل و قدردانی از دست‌اندرکاران امور فرهنگی تربیت بدنی
- ۱۱- برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی عملکرد فرهنگی جامعه ورزشی کشور
- ۱۲- ارائه گزارش عملکرد سالانه از فعالیتهای و نتایج تصمیمات متخذه به شورای عالی

تبصره: اهداف، وظایف و حوزه عملکرد این کمیسیون بر اساس آیین‌نامه مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

ماده ۱۰- شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان

«شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان» با هدف تضمین اجرای اثربخش این نظام‌نامه و انجام وظایف فرهنگی محوله به وزارت ورزش و جوانان تشکیل می‌شود.

ماده ۱۱- اعضای شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان

اعضای شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان عبارتند از:

- معاون فرهنگی، آموزش و پژوهش (رئیس شورا)
- معاون توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای
- معاون ورزش بانوان
- معاون توسعه ورزش همگانی
- معاون پشتیبانی و توسعه منابع
- مدیر کل حوزه وزارتی
- مدیرکل فرهنگی وزارت ورزش و جوانان (دبیر شورا)
- رئیس مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی
- مسئول بسیج وزارت ورزش و جوانان
- مسئول امور شاهد و ایثارگران وزارت ورزش و جوانان
- یک نفر روحانی به پیشنهاد معاون فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت و تأیید وزیر ورزش و جوانان
- ۳ رئیس فدراسیون به پیشنهاد معاون فرهنگی، آموزش و پژوهش و تأیید وزیر ورزش و جوانان
- ۲ نفر از صاحب‌نظران فرهنگی حوزه ورزش به پیشنهاد معاون فرهنگی، آموزش و پژوهش و تأیید وزیر ورزش و جوانان

ماده ۱۲- اهم وظایف شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان

وظایف شورا عبارتند از:

- پیگیری تحقق و اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی (ورزش) کشور
- برنامه‌ریزی در جهت هماهنگی و انسجام‌بخشی به اولویت‌ها و اقدام‌های فرهنگی وزارت ورزش و جوانان در چارچوب مسئولیت‌های فرهنگی ذکر شده در ماده ۶
- تصویب و اعطای مجوز به برنامه‌های فرهنگی، ترویجی و تبلیغی وزارت ورزش و جوانان
- آسیب‌شناسی و بررسی وضعیت اجرای نظام‌نامه جامع فرهنگی و تدوین گزارش‌های دوره‌ای تحلیلی از فعالیت‌ها و روندهای موجود
- برنامه‌ریزی برای ایجاد پیوند فعال و اثربخش با حوزه‌های علمیه و سایر نهادهای فرهنگی
- نظارت و ارزیابی فعال و مستمر در چگونگی اجرای مصوبات شورا
- ارزیابی نحوه اجرای طرح‌های مصوب و ارائه گزارش سالانه
- پیشنهاد راهکارهای توسعه آموزش و پژوهش‌های فرهنگی در وزارت ورزش و جوانان
- اطلاع‌رسانی فعال و مناسب از مصوبات و فعالیت‌های شورا
- فراهم نمودن زمینه‌های تشویق، تجلیل و قدردانی از خادمان فرهنگی وزارت ورزش و جوانان

- سیاست‌گذاری و نظارت بر عملکرد کلیه ستادهای مرتبط با موضوعات فرهنگی نظیر ستاد اقامه نماز، صیانت از حجاب و عفاف، امر به معروف و نهی از منکر، راهیان نور، ستاد ترویج فرهنگ پهلوانی، کمیته برنامه‌ریزی فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی و کمیته برنامه‌ریزی فرهنگی ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها

تبصره ۱: آیین‌نامه داخلی شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان به پیشنهاد معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت در اولین جلسه شورا بررسی و تصویب خواهد شد.

تبصره ۲: شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان می‌تواند در صورت نیاز و تصویب اعضا، نسبت به تشکیل کمیته‌های فرعی اقدام نماید.

تبصره ۳: ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها به منظور اجرای وظایف ذکر شده در این نظام‌نامه و همچنین اجرای مصوبات شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان؛ موظف هستند نسبت به تشکیل «کمیته فرهنگی ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها» اقدام نمایند. ترکیب و وظایف این کمیته توسط معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان تدوین و پس از تصویب در شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۳ – کمیته فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی

فدراسیون‌های ورزشی کشور در قبال اجرای اثربخش این نظام‌نامه مسئول بوده و از این‌رو موظف به تشکیل کمیته فرهنگی زیر نظر رئیس فدراسیون هستند. این شورا، مرجع تصمیم‌گیری در حوزه فرهنگی مربوط به هر فدراسیون ورزشی محسوب می‌شود.

ماده ۱۴ – اعضای کمیته فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی

اعضای کمیته فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی عبارتند از:

- رئیس فدراسیون
- مسئول کمیته فرهنگی فدراسیون
- نایب‌رئیس اول فدراسیون
- نایب رئیس بانوان
- دبیر فدراسیون
- رئیس سازمان لیگ یا مسئول کمیته مسابقات
- مسئول کمیته اخلاق
- مسئول کمیته انضباطی
- مسئول امور اطلاع‌رسانی و روابط عمومی
- مسئول کمیته امور استان‌ها
- ۳ نفر از صاحب‌نظران فرهنگی که ترجیحاً یک نفر از آن‌ها روحانی باشد به انتخاب رئیس فدراسیون

ماده ۱۵ – اهم وظایف کمیته فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی

وظایف کمیته عبارتند از:

- پیش‌بینی و اجرای اقدام‌ها و برنامه‌های فرهنگی فدراسیون در قالب تقویم و در چارچوب مسئولیت‌های فرهنگی ذکر شده در ماده ۶ و آرایه گزارش

- پیگیری و اجرای مصوبات شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان
- هماهنگی و انسجام‌بخشی به اولویت‌ها و اقدام‌های فرهنگی فدراسیون
- تصویب برنامه‌های فرهنگی، ترویجی و تبلیغی فدراسیون
- پیگیری اجرای نظام‌نامه جامع فرهنگی در فدراسیون و تدوین گزارش‌های دوره‌ای از فعالیت‌ها و روندهای موجود
- برنامه‌ریزی برای برقراری ارتباط و تعامل اثربخش فدراسیون با نهادهای فرهنگی مرتبط
- نظارت و ارزیابی مستمر در چگونگی اجرای مصوبات کمیته
- تصویب و نظارت بر نحوه تدوین و اجرای پیوست‌های فرهنگی
- ارزیابی نحوه اجرای طرح‌های مصوب و ارائه گزارش سالانه
- فراهم نمودن زمینه‌های تشویق، تجلیل و قدردانی از فعالان فرهنگی فدراسیون و هیأت‌های ورزشی در سراسر کشور
- برقراری ارتباط و تعامل مستمر با اداره کل فرهنگی و شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان
- نظارت بر حسن اجرای اقدامات و برنامه‌های فرهنگی در هیئت‌های استانی و دریافت گزارش عملکرد فرهنگی و ارزیابی آنها

تبصره ۱: معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان موظف است نسبت به تدوین پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی کمیته فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی و پیشنهاد آن به مجامع عمومی فدراسیون‌ها اقدام نماید. این آیین‌نامه که به تصویب مجمع عمومی هر فدراسیون خواهد رسید، وظایف و حوزه عملکرد کمیته فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی را تعیین خواهد کرد.

تبصره ۲: انتخاب مسئول کمیته فرهنگی بنا به پیشنهاد رییس فدراسیون و تأیید معاون فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان خواهد بود.

تبصره ۳: هیأت‌های ورزشی استان‌های کشور به منظور اجرای وظایف ذکر شده در این نظام‌نامه و همچنین اجرای مصوبات کمیته‌های فرهنگی فدراسیون‌های ورزشی؛ موظفند نسبت به تشکیل «کمیته فرهنگی هیأت‌های ورزشی استان‌ها» اقدام نمایند. ترکیب، وظایف و آیین‌نامه اجرایی این کمیته توسط معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان تدوین و پس از تصویب در شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۶ - کمیته فرهنگی باشگاه‌های ورزشی

باشگاه‌های فرهنگی ورزشی در قبال اجرای اثربخش این نظام‌نامه مسئول بوده و از این‌رو موظف به تشکیل کمیته فرهنگی می‌باشند. کمیته فرهنگی هر باشگاه، مرجع تصمیم‌گیری در حوزه فرهنگی مربوط به هر باشگاه محسوب می‌شود.

ماده ۱۷ - اعضای کمیته فرهنگی باشگاه‌های ورزشی

اعضای کمیته فرهنگی باشگاه‌های فرهنگی ورزشی عبارتند از:

- مدیر عامل باشگاه
- مسئول فرهنگی باشگاه (دبیر کمیته)
- یک نفر روحانی به پیشنهاد مسئول امور فرهنگی باشگاه و تأیید مدیرعامل
- ۳ نفر از پیشکسوتان باشگاه به پیشنهاد مسئول امور فرهنگی و تأیید مدیرعامل
- ۲ نفر از صاحب‌نظران فرهنگی حوزه ورزش به پیشنهاد مسئول امور فرهنگی و تأیید مدیرعامل

ماده ۱۸- اهم وظایف کمیته فرهنگی باشگاههای ورزشی

وظایف کمیته عبارتند از:

- پیگیری تحقق و اجرای مصوبات کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی (ورزش) کشور و شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان
- برنامه ریزی در جهت هماهنگی و انسجام بخشی به اولویتها و اقدامهای فرهنگی باشگاه در چارچوب مسئولیتهای فرهنگی ذکر شده در ماده ۶
- تصویب و اعطای مجوز به برنامههای فرهنگی، ترویجی و تبلیغی باشگاه
- آسیب شناسی و بررسی وضعیت اجرای نظامنامه جامع فرهنگی در باشگاه و تدوین گزارشهای دورهای تحلیلی از فعالیتها و روندهای موجود
- برنامه ریزی برای ایجاد پیوند فعال و اثربخش با حوزههای علمیه و سایر نهادهای فرهنگی
- نظارت و ارزیابی فعال و مستمر در چگونگی اجرای مصوبات کمیته
- ارزیابی نحوه اجرای طرحهای مصوب و ارائه گزارش سالانه
- پیشنهاد راهکارهای توسعه آموزش و پژوهشهای فرهنگی در باشگاه
- اطلاع رسانی فعال و مناسب از مصوبات و فعالیتهای کمیته
- فراهم نمودن زمینههای تشویق، تجلیل و قدردانی از خادمان فرهنگی باشگاه

تبصره: ترکیب، وظایف و آیین نامه اجرایی این کمیته توسط معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان تدوین و پس از تصویب در شورای فرهنگی وزارت ورزش و جوانان ابلاغ می شود.

ماده ۱۹- کمیته فرهنگی سایر سازمانها و نهادها

کلیه سازمانها و نهادهایی که دارای نماینده در کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی (ورزش) کشور هستند موظفند نسبت به تشکیل کمیته فرهنگی و حمایت از نظامنامه حاضر اقدام نمایند. این کمیته، مرجع تصمیم گیری در حوزه فرهنگی مربوط به امور ورزشی هر سازمان یا نهاد محسوب می شود.

تبصره: ترکیب، وظایف و آیین نامه اجرایی این کمیته توسط دبیرخانه کمیسیون تدوین و پس از تصویب در کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی ابلاغ می شود.

فصل چهارم: سایر موارد

ماده ۲۰- معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان موظف است نسبت به تدوین بستههای آموزشی با هدف آموزش اصول و شاخصهای مندرج در این نظامنامه اقدام نماید.

ماده ۲۱- کلیه نهادهای تابعه وزارت ورزش و جوانان موظفند نظامنامه حاضر را به کلیه ورزشکاران، مدیران، مربیان و داوران ابلاغ نموده و بر حسن اجرای آن نظارت نمایند.

ماده ۲۲- معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان موظف است نسبت به تدوین آیین‌نامه تشویقی با هدف شناسایی و معرفی خادمان فرهنگی ورزش کشور اقدام نموده و به تصویب کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی برساند.

ماده ۲۳- معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان موظف است نسبت به نظارت، ارزشیابی و آسیب-شناسی مستمر اجرای نظام‌نامه اقدام و گزارش آن را به کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی ارائه نماید.

ماده ۲۴- معاونت فرهنگی، آموزش و پژوهش وزارت ورزش و جوانان موظف است اعتبار مورد نیاز فرهنگی وزارت جهت اجرای مفاد نظام‌نامه را در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

ماده ۲۵- سایر سازمان‌ها و نهادهای ورزشی که در مفاد نظام‌نامه شرح وظایفی بر عهده دارند، موظف هستند اعتبار مورد نیاز برای اجرای وظایف خود را در بودجه سنواتی پیش‌بینی و گزارش آن را به دبیرخانه کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی ارائه نمایند.

ماده ۲۶- تصویب نظام‌نامه

این نظام‌نامه در ۲۶ ماده و ۸ تبصره پس از تأیید کمیسیون فرهنگی تربیت‌بدنی، در تاریخ ..... به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و از این تاریخ لازم‌الاجراست.